

גיליון מס' 352 | פרשת חיי שרה
תש"פ, שנה שביעית

גיליון זה יו"ל לזכות ולהצלחת
ידידינו החשוב
שיראה ברכה והצלחה
בכל העניינים

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

מענייני הפרשה

תלמודו, הרי שלהביט בפני צדיק על ידי זה זוכר את תלמודו. ומרן הגרא"ל הוסיף את מה שאמר רבי, מאי דעדיפא מחבראי דחזית"י לר"מ לאחוריו וכו'. שמעתי כי מרן הגר"ח סולוביצק היה פעם בוורשא או בלודז', והגיעו קבוצה של חסידים ועמדו הרבה זמן והביטו עליו, והיה זה כל כך הרבה זמן, עד ששאל ותמה: מה זאת? הם אמרו לו כי אצל חסידים יש סגולה ליראת שמים להביט בצדיק, והוא הגיב: באמת, אכן כתוב ועמך כולם צדיקים, ואם כל אחד יסתכל על עצמו יהיה יותר תועלת....

(כל משאלותיך)

"ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל הגמל... ויאמר העבד הוא אדוני ותקח הצעוף ותתכס" וכתב רש"י "ותרא את יצחק - ראתה אותו הדור ותוהא מפניו"

מה התועלת בראיית פני צדיק.

סיפר לי מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל שכאשר למד ברמיילעס בוילנא, החפץ חיים ביקר בוילנא, וכולם הלכו לראותו, והוא חשב כי לא כדאי לבטל את בית המדרש לגמרי, והוא נשאר לבדו בהיכל הישיבה ולא ראהו, אבל היום מתחרט על כך. ואמר רבינו: **כתוב במדרש רבה קהלת ריש פרשת ט' א' - טוב וראי אמר ר' יצחק טוב וראי בהלכה שכל מי שרואה אותו זוכר ר' -**

עלי ששה

מערכת 'דברי שי"ח' רואה זכות להקים ציון לנפש חיה, לזכרו של הגאון רבי יצחק שלמה קרליבך זצ"ל, שזכה להסתופף בצילו של רבינו במשך עשרות שנים, משחר טל ילדותו ועד ליום האחרון.

רבי יצחק שלמה הלך אחרי רבינו בקלה ובחמורה, הוא לא דילג על שום שאלה, ולא עשה שום צעד מבלי לקבל את רשותו וברכתו. במהלך כל תחנות חייו, בין בתקופת מגוריו בבני ברק, ובין בתקופה הידועה שהתגורר במושב תפרח, שם זכה לביקור מרבינו כמה פעמים, וזכה להרביץ שם תורה ולהוציא יקר מזולל, היה דבוק בכל מאוודו ברבינו, הייתה לו קביעות במשך תקופות ארוכות לבוא ולשאל שאלות במכמני התורה ולקבל תשובות, כמו כן במשך כחמש שנים הוא זכה וישב בזמן הקביעות הידועה עת ישב מרן רבינו שליט"א עם גיסו הגאון רבי יצחק זילברשטיין בימי שישי ודנו בהלכה ואגדה. לפניו, הצצה לרשימות נדירות, שרשם הגר"י בפנקסים סמוך לשמיעתו, בהם הוא מגלה טפח ממה שראה ושמע אצל רבו רבינו שליט"א, כמוכן, הדברים לא נכתבו במטרה לפרסם אלא כדי לשמור למזכרת, ואין ללמוד מהם הלכה למעשה אך יש ללמוד מהם דעת תורה ויראת שמים ומדות טובות. תודתנו נתונה איפה, לאחיו היקר הגאון רבי יחיאל שליט"א, מנהל תלמוד תורה 'באר יהושע' בבני ברק, שנאות למסור לנו את היומנים הנדירים כדי לעשות עילוי נשמה ונחת רוח לרבי יצחק שלמה בן שמואל, שלא השאיר אחריו זש"ק.

א"י"ה בתקופה הקרובה נביא מידי שבוע מספר קטעים מתוך הפנקסים האישיים שרשם, להגדיל תורה ולהאדירה.

אין רוב מקבוצה מסוימת לא אומרים על קבוצת זקנים שרובן מתים] ובשם מרן הגרשי"א זצ"ל לא התיר.

ענה רבינו: **קשה להתיר.**

שאלו על ילד שהחזיק חבילה בייגלה וחבריו ביקשווהו, מסתפק הילד אם לא אתן יקראוהו לו קמצן ואם יתן יכשילם בשתי עבירות סעודה שאינה מספקת וגם ילדים שלא מברכים, השיב הגר"י"ז אם הם ילדים קטנים או חילונים יכול ליתן וכיון שקטנים פטורים מן המצוות אין לחשוש מאלה עבירות - ואם גדולים לא יתן ויאמר להם שמחר יביא להם.

הגיב רבינו: **דברי טעם.**

שאלתי את מו"ר מרן שליט"א ע"י הגר"ר יעקב ישראל קניבסקי שליט"א אור לט"ז אלול, אדם ששכר דירה וכשנכנס היה מזוזות מגמ"ח והוא החליפם למזוזות מהודרות האם מותר לו להוציאם ולהכניס במקומם מזוזות מגמ"ח, ואם אסור האם כל פעם שיכנס לדירה שכורה ויניח מזוזות מהודרות יצטרך להשאירם, ענה לאחר שענין כעשר דקות: **שלא יקחם וישאיר אותם וכדאי כל פעם להניח מזוזות מהודרות ולא להכנס לסכנה.**

וענה, **ישיבה לא נמדד במספר התלמידים, ישיבה היא במהות.**

סיפר לי הגר"ד אפשטיין חתן רבינו בשם אחד מנכדי הגר"ש אלישיב זצ"ל, שהיה לו תפקיד להוריד לסבו מרן הגרשי"א זצ"ל את הנעלים, והיה הסבא זצ"ל עד לימי האחרונים בעת שהיה נכדו מוריד לו את נעליו היה מגביה למעלה למעלה את רגליו גם שהיה קשה וכרוך ביסורים. ואמר, שכתוב בעבד 'לא תעבידו בו בפרך' ולהתכופף ולחלוץ מנעליו הוא דרך בזיון! והוסיפו שהגם שזה נכד וחייב בכבוד סבא חשש מרן זצ"ל שיש בזה מנהג בזיון.

ואגב, סיפר לי הגר"י צביון חתן רבינו בשם הדודה הרבנית שרה ישראלזון תלטי"א בהיותה ילדה ראתה שיש הרבה שערות על הגמרא של אביה מרן זצ"ל ופנתה לאמה ואמרה לה - יש כאן חצי זקן, אמרה לה אמה ע"ה אבא מתקשה בסוגיות ומרוב ריכוז ועומק העיון לא שם לב ומחזיק בזקנו וממש חצי זקנו נושר לתוך הגמרא!!

רבי יצחק זילברשטיין שאל, כהן זקן רוצה להכנס לבית אבות וידוע שפעם בחודש מת שם אדם - זה לא בית חולים אלא שיהיה לו יותר טוב ומצד שני אם ימות אדם באמצע הלילה אף אחד לא יוציא אותו מהבנין [מרן החזו"א בביטוי צ"ח אומר

פרק א'

שמעתי את הגר"י זילברשטיין מספר לרבונו על בית הכנסת שתולין את העירוב על מסמר, אמר להם הגר"י"ז שלא טוב לתלות פת, שמביא לעניות ולא קבלו דבריו, ושאל את רבינו מה דעתו.

הגיב לו הרב: **אמת אמרת.**

עוד שאל רבי יצחק זילברשטיין, אחד תרם מאה בקבוקי בירה לבית הכנסת, לאחר ששתו, התורם רוצה את הבקבוקים חזרה כי מקבלים עליהם כסף, והגבאי מסרב וטענת הגבאי בית הכנסת, במעשר שני מבואר שכלי בכלל הפירות [היו] כי צריך לכלי, והוסיף שגם התורם וגם הגבאי בעת התרומה לא היה דעתם על הבקבוקים.

הכריע לו הרב: **מסתבר שהבקבוקים ודמיהם שייכים לבית הכנסת.**

איתא בגמ' עירובין כו. ת"ח שחלה מושיבין ישיבה על 'פתחו', ובר"י מיגש כתוב הושיבו ישיבה על 'קברו' דתלמידים מיקרי ישיבה. ושאלו את הרב אם לפי זה כשבאים להתרים לישיבה ומספר התלמידים שם רק שלוש, אם אפשר ללמוד מהר"י מיגש שנקרא ישיבה?

להצטרפות לרשימת מקבלי הגיליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגיליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', **נשמח לקבל** עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

התלמוד הירוק פרק ב' - לאמיתה של חינוך

קם והלך לביתו, ומתוך דאגה לבריאותו הגיע לומר לו שישכב. כשהסטייפלד עמד על ההלפת השמות, הוא שלח מהר מישהו שילך לבית בנו לומר לו שייכול לקום מהמיטה... השליח מצא אכן שהוא עדיין שוכב על המיטה כפי שציוה אבא.

ומה הגיב רבינו? לא היה לו בכלל שאלות, לא היה קשה לו כלום ממילא הוא לא נזקק לשום תירוץ... אבא אמר? ילד מקיים!

תמונה נדירה של מרן הגה"ק בעל הקהילות יעקב ז"ע מקשיב לדרשת נכדו החתן רבי חיים קלופט שליט"א בשמחת נישואיו (ביטאון מודיעין עלית, תשרי תש"פ)

על אבא אין קושיות

עובדא זו, הדרוגא הטובה ביותר לאיורה שצריך להיות סביב ההורים, וכשהילד יודע שלא צריך לשאול שאלות, קל לו לקבל את השינויים.

כמדומה, שבאחד מימי הפסח קרא רבנו עובדא על אחד מגדולי ישראל בילדותו, ומצאו הדברים חן בעיניו. באותו ספר היה מסופר על ילד פיקח שבלל הסדר הביט בענין בנעשה בשולחן, השינוי במצות, כוסות היין, אכילת הכרפס, ושתק ולא שאל כלום.

שאל אותו אביו, כלום אין לך פליאה במה שאנחנו עושים פה?

"כן אבא" השיב הילד, אבל הרי לימדת אותנו שעל אבא לא שואלים שאלות...

עובדא זו, שיש בה ללמד על החינוך בו דוגל רבינו, גרמה לו הנאה למקרא הדברים. ואגב, ילד שמתחנך באיירה כזו, ייקל עליו במהלך החיים לקבל קשיים שונים שיעברו עליו, הוא יבין ויזכור כי לא כל דבר מובן מאליו, ובי הקב"ה מנהל את כל העולם ויודע הכי טוב מה שהוא עושה, הוא לא ישאל שאלות ויחכה לתשובות.

אצל רבינו הדבר בולט בכל הרפתקי דערו עליה במשך החיים, הוא לא שאל שום שאלות ולא הקשה קושיות. מה שהקב"ה עושה זה עצמו התשובה.

רבינו מקבל תנחומין בשתיקה. בתמונה בעת שהגיע הגאון רבי שמואל איינשטיין זצ"ל, לנחם את רבינו להבחל"ח שישב שבעה על רעייתו הרבנית ע"ה

במאמר הקודם הבאנו שרבינו שליט"א מזוהר ומזכיר כי אין שום היתר של שקר לצורך חינוך, ואדרבה, בשמשקרים לילד לא מרויחים ורק מפסידים.

בלי שאלות!

ובאנו אנו נוגעים בנקודה מאוד מורכבת, שהורים רבים נתקלים בה, כיצד יש לנהוג במקרה בו אין שום אפשרות לומר את האמת כולה לילדים? הדבר יכול להיות בכל מיני מצבים בהם לא שייך לשתף את הילדים ולהסביר להם את המציאות, אין צורך להכביר בדוגמאות, ובכן, איך עלינו לנהוג?

כדי לחדד את השאלה, נביא דוגמא אחת של שאלה שנסאל רבינו: היה זה ביום מן הימים, בזמן קבלת הקהל הגיע יהודי יקר, שזכה לחזור בתשובה לפני כמה שנים, והתקרב והחל לשמור תורה ומצוות. אלא שאמנם הוא זכה להתקרב לבורא ית' אבל שאר משפחתו נשארו רחוקים ה' ירחם עליהם.

אותו יהודי, נשא אשה יראת שמים וגילו להם ילדים בחסדי ה', ומפעם לפעם הוא מניע לשאול את השאלות שנוגעות לו לחיי היום-יום. בהתאם למצב שלו, הורה לו רבינו לנתק את ילדיו מכל קשר עם כל משפחתו וקרוביו שאינם שומרי תורה ומצוות כדי שאלו לא ישפיעו לדעה ברוחניות, רבינו אף הדגיש לו כי הוא (האבא) עצמו יכול וצריך לבקר את הוריו וכו', אבל הילדים אל להם לדרוך שם, וישמרו על קשר טלפוני או מכתבים.

כשהילדים גדלו, הסבא והסבתא ביקשו והפצירו מאוד בנכדים שיבואו לבקר אותם, וכמובן הבטיחו להם מתנות והפתעות, הילדים פנו איפה להורים והתחננו, אנו רוצים לבקר את סבא וסבתא, והרי זה מצוה גדולה לכבד ולבקר אותם, האבא הנבון נכנס אל הקודש, והציג את השאלה הכפולה: האם עכשיו שהילדים כבר גדלו ואולי אפשר להסביר להם במה אנחנו שונים מהם, להסכים בכלל ללכת לבקר, ובמדה ולא ללכת, כיצד ניתן להסביר לילדים את המצב, איך הם יבינו בשכלם, שלא צריך לכבד את הסבא והסבתא, האבא הבין לעצמו מספר אפשרויות כיצד לסבר את האוזן של הילדים במורכבות הדבר וכו' וכו'.

הוא נכנס אל רבינו והציג את השאלה. רבינו על אתר ענה: אם הסבא והסבתא רוצים יכולים הם לבוא, אבל שהנכדים לא יבואו אליהם (מיותר להדגיש כי אין ללמוד ממקרה זה למקרים אחרים).

שאל האיש, ואיך אסביר לילדים את הסיבה שהם אינם יכולים לבוא לבקר?

ענה לו רבינו בחדות: תסביר להם שהם לא צריכים לדעת הכל! הילדים סומכים על האבא והאמא!

על ההורים ליצור בבית מצב, בו ידעו הילדים כי לא כל דבר הם צריכים להבין, מה שאומרים האבא והאמא זה קדוש והילד לא צריך להבין כל דבר בשכלו.

כמובן, ברוב הדברים אפשר להסביר לילד את הסיבה ורצוי שהוא לא יהוש שהוא עושה 'גזירה' בלי שום טעם, אלא יבין את הדבר, אבל צריך גם לתת תחושה שלא כל דבר צריכים להסביר, והילדים לא חייבים להבין כל דבר.

חיים, לך תשכב

ובך נהג רבינו בעצמו, כפי שסיפרה אחותו הצדקנית, הרבנית ברום תחי':

רבינו שליט"א נהג כיום ללכת את אביו מרן הקהילות יעקב ולדרוש בשלומו. הוא נהג בו בכבוד ובמורא שאי אפשר לתאר. יום אחד, הופיע אביו מרן וצוק"ל בבית בנו, רשב"ם 23, ופנה אליו ואומר לו: לך תשכב על המיטה לנוח!!!

באותו רגע שיצאו המילים מפיו של האבא, קם רבינו שליט"א, שהיה כבר כבן שישים ושמו הולך לפניו בכל העולם, לא שאל שום שאלה ולא ניסה לתרץ תירוץ, הוא נשכב על המיטה. אביו הקדוש וצוק"ל הלך אחריו, והצמיד לו 'כוסות דוח' (בנקע"ס) לגב, זוהי התרופה שהיתה מקובלת אז למי שסבל על הגב, ולאחר זמן עזב את הבית, לא לפני שהוא מזוהר אותו שוב להמשיך לנוח.

עברו כמה שעות, התבררה העובדה המלאה: הסטייפלד שמע מבתו הרבנית תחי', שאמרה לו 'לחיים כואב הגב' היא התכוונה לכבד הגאון רבי חיים קלופט, שהיה אותו זמן חתן די צעיר במשפחה, ודאגה לשלומו, אבל מרן ז"ע חשב שהכוונה לבנו ולכן

ליצירת קשר: ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

077-2092005 ☎ 053-3145900 📠

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה 4310